

Jaarplan Planbureau Fryslân 2026

Vernieuwen, verbreden, vooruitzien

December 2025

Inleiding

De jaaragenda wordt gevuld op basis van de missie van het planbureau en de richtinggevende doelen die we voor 2026 hebben gesteld.

De meeste aandacht zal uitgaan naar het uitbreiden en/of opzetten van nieuwe panels en de toekomstverkenningen.

De rode draad van het jaarplan is *vernieuwen, verbreden en vooruitzien*.

Missie

Het versterken van beleids- en bestuurskracht van Fryslân en bijdragen aan het maatschappelijk debat over de toekomst van Fryslân

Onze hoofdvraag blijft daarbij:

“Hoe gaat het met de inwoners van Fryslân in veranderende omstandigheden?”

Richtinggevende doelen

- Specifieke groepen een stem geven
- Bestuurskracht verbreden
- Toekomst verkennen
- Brede welvaart en methodologische ontwikkeling versterken

Vernieuwen

Instrumenten en kennis

Vernieuwen: Methodologie

We verbeteren en moderniseren onze kennisinstrumenten.

We versterken onze methodologische basis voortdurend. Dit doen we door databronnen uit te breiden, statistische weegmethoden te verbeteren, op verantwoorde wijze AI-tools in te zetten en te investeren in de methodologische hoofdbenaderingen van het planbureau.

We breiden onze methodologische gereedschapskist uit met instrumenten voor ruimtelijke analyse.

Vernieuwen: Methodologie

Doorontwikkelen methodologische hoofdbenaderingen:

- Panelonderzoek
- Basismonitoring Brede Welvaart
- Lerend evalueren
- Toekomstverkennen

Vernieuwen: Panels

- Jeugdpanel
- Ondernemerspanel
- Waddenpanel
- In aanvulling op het bestaande Panel Fryslân

Vernieuwen: Monitoring

- Grote actualisatie Friese Brede Welvaartmonitor en Blue Delta Monitor
- Nieuwe monitor Mentale Gezondheid en Veerkracht
- Doorontwikkeling Lerend Evalueren

Verbreden

Doelgroep en samenleving

Verbreden: Doelgroepen

Specifieke groepen een stem geven:

- Jongeren
 - Inwoners van Waddeneilanden
 - Mensen met afstand tot de arbeidsmarkt
 - Ondernemers
-
- Verbreden van de missie naar triple helix
 - Grotere betrokkenheid bij de maatschappij
 - Participatieve en inclusieve aanpak

Verbreden: Partnerschappen

- Samenwerking met kennisinstellingen
- Regionale netwerken
- Nationaal Netwerk Brede Welvaart

Verbreden: Thema's en onderzoek

- Mienskip en civil society
- Kansen(on)gelijkheid
- Langer thuis blijven wonen
- Mentale gezondheid
- Voorzieningsniveau in kernen
- Verhuisdynamiek

Vooruitzien

Scenario's en handelingsperspectief

Vooruitzien: Toekomstverkennen

- Vier integrale toekomstscenario's voor Fryslân
- Scenario's voor publiek debat, maar ook voor handelingsperspectief
- Externe denktank om te sparren en voor borging van kwaliteit
- Publicatie, maar ook instrumenten (werkvormen) om te werken met toekomstverkenningen
- Ondersteunen van beleidsvorming na de verkiezingen
- Lerende evaluaties en toekomstig handelen koppelen

Samenhang

Vernieuwen = instrumenten en kennis

Verbreden = doelgroep en samenleving

Vooruitzien = scenario's en handelingsperspectief

Vernieuwen geeft ons betere methoden en inzichten.

Door te verbreden betrekken we meer perspectieven en doelgroepen bij die nieuwe kennis.

Met vooruitzien vertalen we deze inzichten naar handelingsperspectief voor toekomstige opgaven.

De toekomst van Fryslân in beeld

